

Прогноз

фітосанітарного стану та рекомендації щодо захисту сільськогосподарських рослин у господарствах Вінницької області в червні 2022 року

Травень 2022 року виявився теплішим, ніж у минулому році, та значно сухішим. Середня температура повітря в травні склала 14,7° тепла, що на 0,5° нижче від норми, а середня кількість опадів становила 29 мм, або 49% від норми.

Станом на 31 травня сума ефективних температур **вище +5°** становила 397-520° (при нормі 426-512°), а **вище +10°** становила 142-204° (при нормі 162-220°). В минулому році ці показники становили відповідно 339-415° та 116-164°. Проте, незважаючи на більш високі температурні значення, загалом погодні умови в травні 2022 року характеризувалися суттєвими коливаннями температурного режиму з нічними приморозками на поверхні ґрунту, що пригнічувало ріст та розвиток теплолюбних культур. Протягом 3-6 днів (18-19 та 24-25 травня) відмічалося приморозки переважно на поверхні ґрунту та на висоті 2 см від поверхні ґрунту. Відсутність ефективних опадів, вітряна, сонячна погода сприяли втраті вологи з верхніх шарів ґрунту, особливо в південних районах області. Нестача вологи в ґрунті гальмувала проростання насіння пізніх культур, стримувала повноцінний ріст та розвиток с/г рослин, хоча їх фазовий розвиток проходив в строки, близькі до середньобогаторічних. Стосовно фітосанітарного стану, зазначені умови сприяли помірному розвитку хвороб сільськогосподарських рослин за дещо більш високого рівня поширення та шкідливості шкідників порівняно з минулим роком.

Багатоїдні шкідники

В червні продовжуватиметься літ метеликів **підгризаючих** (озимої, окличної, іпсилон) та **листогризучих** (совки-гамми, капустиної, С-чорне, конюшинової) совок, який розпочався в третій декаді травня (1-10 екз./ніч на феромонну пастку). За наявного прогнозу агрометеорологічних умов, інтенсивність льоту зростатиме, набувши максимуму в першій декаді червня. Метелики масово відкладатимуть яйця, відроджуватимуться та шкідитимуть личинки. Крім совок, в червні залишається можливість льоту, відкладання яєць та шкідливості **чортополохівки (сонцевика будякового)**, здатними пошкоджувати широкий спектр культур.

*Регуляцію чисельності ПІДГРИЗАЮЧИХ СОВОК (озимої, окличної, інших) здійснюють кількома методами. До агротехнічного належать оптимальні строки сівби, знищення бур'янів та квітучих нектароносів, міжрядне рихлення просапних культур у період масового відкладання яєць або відразу після його закінчення. Механічний метод полягає у встановленні з початком льоту метеликів I покоління і до кінця червня **коритець з шумуючою мелясою**, розведеною водою у співвідношенні 1:2 або 1:3, з розрахунку 2-5 коритця/га. Розміри коритця 50x30, висота - 6 см. Виставляють їх на висоті 0,9-1 м в 10-20 м від краю поля на відстані 20-30 м одне від одного. Одне коритце контролює площу близько 0,5 га. Бродіння меляси досягається додаванням до неї пивних чи звичайних дріжджів. На запах ефірів, що утворюються при цьому, злітаються метелики, що дає змогу відловити близько 70% їх числа.*

*Біологічний метод полягає у випуску **трихограми**, який розпочинають за наявності 0,4-0,6 яйця/м². У посівах цукрових буряків, соняшнику, багаторічних трав, озимої пшениці за кількості до 30 яєць шкідника на 1 м² норма випуску трихограми становить 30 тис. самиць/га, а понад 30 – одна самиця на 10 яєць шкідника. На парах перший випуск проводять в нормі 10 тис. самиць на га, а наступні - залежно від чисельності яєць на 1 м²: менше одного яйця - у співвідношенні 1:1 (одна самиця на одне яйце шкідника); до 5 яєць - 1:5; до 10-15 яєць - 1:7; понад 15 яєць на 1 м² - 1:10. До розселення трихограмовані яйця зернової молі зберігають при температурі +3...+4°С та відносній вологості повітря 85-90% до 10 діб. Довші терміни зберігання ентомофага в цих умовах призводять до втрати його якісних показників. У стадії **імаго** трихограму розселяють тільки ручним способом вранці з 7 до 11 год. та ввечері з 16 до 20 год., в період максимальної активності яйцеїда. Не бажано проводити випуск трихограми в росяну погоду. У стадії **сформованого імаго в яйцях зернової молі** яйцеїда можна розселити ручним чи механічним способом в будь-яку годину доби за 12-24 годин до виходу дорослих комах з яєць живителя.*

З метою придбання трихограми слід звертатися до виробників. У Вінницькій області виробництво трихограми здійснюють біолабораторії:

1. СОК «Вінницька районна біолабораторія» – Вінницький район, с. Вінницькі Хутори, вул. Леніна 2-Г. Керівник - Волосенко Василь Олександрович. Телефони – (067) 9861060 (керівник), (0432) 465037, 56-86-59, веб-сторінка <http://biovin.com.ua>, e-mail: biovincom@gmail.com;

2. ПП "Томашпільська біолабораторія" – 24200, сел. Томашпіль, вул. І. Гаврилюка, 125. Керівник – Романюк Марія Андріївна. Телефони – (097) 4473830 (керівник), (04348) 22537;

3. ТОВ "Чернівецька біолабораторія" – 24000, сел. Чернівці, вул. Суворова, 26. Керівник – Пасічник Володимир Григорович. Телефон – (04357) 21389, (098) 87-64-363.

*За непроведення попереджувальних заходів, в разі перевищення порогової чисельності гусениць (ЕПШ у посівах буряків 1-2, кукурудзи, соняшнику, картоплі, інших просапних 3-8, озимої пшениці 2-3 екз./м²) застосовують **хімічний метод** – обприскування інсектицидами Данадим Мікс, КЕ, 1,0 л/га, Децис Профі, WG, ВГ, 0,05-0,1 кг/га, Карате Зеон 050 SC, м.с., 0,3 л/га, Протеус 110 OD, МД, 0,5-0,75 л/га, іншими. Ефективні суміші фосфорорганічних і піретроїдних інсектицидів у половинних нормах з додаванням 3-4 кг/га сечовини. Крайці результати дають обробки у вечірні години, коли гусінь харчується на рослинах. З **біопрепаратів** проти озимої совки на овочевих культурах використовують Натургард, в.р., 0,3-1,0 л/га.*

Заходи з обмеження чисельності ЛИСТОГРИЗУЧИХ СОВОК повинні бути спрямованими проти усіх стадій шкідників - метеликів, яєць, гусениць та лялечок. У боротьбі з листогризучими совками, як і з підгризаючими, слід

використовувати всі доступні методи. За обґрунтованого використання ефективними є агротехнічні прийоми: якісний обробіток ґрунту (оранка, культивування, розпушування міжрядь) та дотримання технологій вирощування сільськогосподарських культур. Знищення бур'янів квітучих нектароносів погіршує умови живлення метеликів та гусениць до появи культурних рослин. Розпушування міжрядь просяних культур, найкраще з присипанням зони рядка, культивування попередників під час відкладання яєць, відродження гусениць і їх заляльковування значно обмежують кількість комах.

Біологічний метод за сприятливих умов для розвитку трихограми (ГТК 0,9-1,2, тобто помірно тепла погода з достатнім вологозабезпеченням) застосовують за звичайною схемою - перший випуск яйцеїда на початку, другий – в період масового відкладання яєць. За умов подовжених термінів льоту совок доцільне проведення додатково третього випуску через 5-7 днів після другого. У 1-й строк випускають 20 тис. самиць/га, а в наступних – з розрахунку 1 самиця трихограми на 20 яєць шкідника на 1 м².

За посушливої або надмірно вологої погоди (ГТК 0,5-0,8 або 1,3-1,7) ефективна дія трихограми обмежується 3-5 днями, тому виникає необхідність у повторних випусках. Перший випуск яйцеїда в нормі 30-40 тис./га проводять за чисельності не менше 4-5 яєць/м² (I покоління) або 7-8 яєць/м² (II покоління) для совок з груповою яйцекладкою та 15 яєць/100 рослин за поодинокі яйцекладки. Для оптимізації строків і норм випуску трихограми слід враховувати результати обліку совок на світло- та феромонні пастки. Так, якщо на феромонну пастку виловлено 3-4 самці першого або 7-8 другого покоління капустиної, 4 самці бавовникової совок, то трихограму випускають через 2-3 дні.

З хімічних препаратів застосовують обприскування Ампліго 150ZC, ФК, 0,2-0,3 л/га, Белтом 480SC, КС, 0,1-0,15 л/га, Вантексом, м.с., 0,1 л/га, Галілом, КС, 0,2-0,3 л/га, Данадимом Мікс, КЕ, 1,0 л/га, Децисом ф-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,25-0,3 л/га, Дімілін 480, КС, 0,4-0,5 л/га, Коннектом 112,5SC, КС, 0,4-0,5 л/га, іншими. У посадках середньо- та пізньостиглої капусти ефективний гормональний препарат Номолт, КС, 0,3 л/га, хімічні Альтекс, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Белт 480SC, КС, 0,1 л/га, Воліам Флексі 300SC, КС, 0,3-0,4 л/га, Децис ф-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,3 л/га, Ексірель, СЕ, 0,25-0,5 л/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18 л/га, Проклейм 5SG, РГ, 0,3-0,4 кг/га, Фастак, КЕ, 0,1-0,15 л/га, та **біопрепарати** Лепідоцид, в.р., 3-4 л/га, Лепідоцид-БТУ, р., 2-3 л/га, Скарадо-М, ЗП, 2,0-3,0 кг/га.

На поматах застосування інсектицидів проти гусениць помідорної (карадрина), бавовникової та інших совок бажане до початку плодоутворення (Ампліго 150 ZC, ФК, 0,2-0,3 л/га, Белт 480SC, КС, 0,1 л/га, Воліам Флексі 300SC, КС, 0,3-0,4 л/га, Децис ф-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,25-0,5 л/га, Матч 050ЕС, к.е., 0,4 л/га, Проклейм 5SG, РГ, 0,3-0,4 кг/га, Протеус 1100D, МД, 0,5-1,0 л/га), а **біопрепаратів** – без обмежень (Біолеп, СК, 2-3 л/га, Лепідоцид, в.р., 3-4 л/га, Лепідоцид-БТУ, р., 2,0-3,0 л/га, Скарадо-М, ЗП, 2-3 кг/га, Хеліковекс, КС, 0,05-0,2 л/га з витратою робочого розчину 200-500 л/га).

За появи та перевищення порогу шкідливості личинками ЧОРТОПОЛОХІВКИ, який приймається аналогічно ЕПШ для листогризух совок (цукрові буряки – 2-3 гус./м² для I покоління і 5-6 гус./рослину для другого, соняшник – 8-10 гус./м², соя – 1-3 гус./м², яблуня – 10-15% пошкоджених листків), застосовують Ампліго 150ZC, ФК, 0,2-0,4 л/га, Белт 480SC, КС, 0,1-0,15 л/га, Біммер, КЕ, 0,8-2 л/га, Іназума, ВГ, 0,2-0,4 кг/га або інші препарати, дозволені Переліком до використання в Україні на відповідних культурах проти листогризух шкідників.

В червні триватиме залялькування гусениць **кукурудзяного (стеблового) метелика**. Наразі температурні умови складаються дещо краще в порівнянні з минулим роком, в той час як відносна вологість повітря нижче 30%, що спостерігалась на території області протягом 10 (Хмельник)-20 (Могилів-Подільський), могла негативно вплинути на розвиток шкідника. Відповідно, гідротермічні умови червня визначатимуть характер перебігу процесу розвитку лялечок та терміни льоту метеликів.

На початку відкладання яєць метеликом, за виявлення двох яйцекладок, що зазвичай спостерігається за суми ефективних температур вище 10° 375°С, необхідно негайно приступити до випуску трихограми в кількості 50-100 тис. самиць на 1 га. В період масового відкладання яєць, приблизно через 2 тижні після початку, або орієнтовно за СЕТ 430°С, залежно від погодно-кліматичних умов), випуск проводять вдруге. Ці рекомендації підходять для сприятливих для розвитку трихограми умов (помірна погода з ГТК 0,9-1,2). За несприятливих же умов для життєдіяльності трихограми (посуха, або навпаки – вітряна дощова погода), коли її діяльність практично обмежена 3-5 добами, рекомендується кожні 4-5 днів, а при розтягнутому льоті – 5-7 днів, проводити повторні випуски. Внесення трихограми (з врахуванням різниці строків льоту метеликів) буде ефективним і в боротьбі з бавовниковою совкою.

В Переліку зареєстровано **біопрепарат** для боротьби з стебловим метеликом Острінія стоп (OstriniaSTOP), п. Засіб використовується від моменту 5-9 листків до появи 2 міжвузля стебла (при появленні метеликів з личинок) шляхом обприскування 1 га розчином 100 г препарату в 200-400 л води.

Недостатня вологозабезпеченість, яка здебільшого спостерігалася в травні, не сприяла істотній шкідливості ґрунтових шкідників. Але чисельність личинок хрущів, дротяників залишає можливість утворення осередків шкідливості фітофагів за випадання опадів та підвищення вологості ґрунту. На орних низинах, межуючих з берегами водойм, залишається ймовірність шкідливості **капустянок**.

Для захисту розсади овочевих культур від ґрунтових шкідників корені рослин перед садінням у відкритий ґрунт замочують у суспензії Актари, в.г., 1,5 г/л води на 250 рослин за температури 18-23°С та експозиції 1,5-2 години. В лунки (рядки) під час сівби та посадки в ґрунт капусти, томатів, картоплі вносять 5 кг/га Регенту 20G, г., або 5-15 кг/га Форсу 1,5G, ГР. Під час вегетації обприскують Рембеком Дуо, с.с., 3-7 л/га. З **біопрепаратів** застосовують Аромар mtz, р., 3-5 л/га (обробки відкритого та закритого ґрунту), Ентоцид, р., 7 л/га, Метавайт, р., 1-5 л/га в рядок або 3-15 л/га (обприскування, полив, фертигація).

На присадибних ділянках для відловлювання шкідника ефективно використання половинок бульб картоплі, моркви, столових буряків, нанизаних на кілочку і закопаних біля рослин так, щоб кілочку було видно. Їх періодично дістають, дотряпків знищують, а через 5-7 днів принаду замінюють на свіжу.

У лісових насадженнях проти личинок хрущів слід проводити поливання саджанців 0,25% розчином Актари 25WG, ВГ (5,0 кг/га); проти імаго – обприскування Фастаком, КЕ (0,05- 0,1 л/га).

Для захисту посівів від капустинок застосовують АнтиМедведку, ГР, 3-7 кг/га або 3-7 г/м², Рембек, ВГ та Рембек Дуо, с.с. в нормах 3-7 кг/га, **біопрепарат** інсектицидної дії Агромар, с., 3-5 л/га. Ефективні багаторазові розпушування міжрядь просяних культур під час вегетації.

Зернові, зернобобові культури та багаторічні трави

В 2022 році за більш високого температурного режиму травня-червня можливе збільшення чисельності та шкідливості **шкідливої черепашки** та інших хлібних клопів. В разі зменшення кількості опадів це сприятиме також інтенсивнішому розвитку **хлібних п'явиць, злакових попелиць, пшеничного трипсу**. Ймовірно збільшення чисельності **хлібних жуків і хлібної жужелиці**. Поява жуків їх на колосі очікується в середині-кінці першої декади червня.

За щільності личинок таких фітофагів, як: хлібні клопи у посівах сильних і цінних сортів пшениці 2 і більше екз./м², на решті посівів - 4-6 екз./м², пшеничний трипс - 40-50 екз./колос, злакові попелиці - 20-30 екз./стебло виникає необхідність у захисті рослин інсектицидами Альфагард 100, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Бі-58 Топ, КЕ, 1-1,5 л/га, Велес, КС, 0,4-0,5 л/га, Галіл, КС, 0,2-0,3 л/га, Данадим Мікс, КЕ., 1,0 л/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18 л/га, Еспада, КС, 0,2-0,25 л/га, Децис Профі 25WG, ВГ, 0,04 кг/га, Іназума, ВГ, 0,2-0,24 л/га, Карате Зеон 050CS, СК, 0,15 л/га, Моспілан, ВП, 0,1-0,12 кг/га, Протеус 1100D, МД, 0,5-0,75 л/га, Фастак, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Фатрін, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Шаман, КЕ, 0,75 л/га, або аналогами згідно «Переліку». Фосфорорганічні препарати краще застосовувати у сумішах з піретроїдами. Із **біопрепаратів** проти шкідливої черепашки, смугастої цикадки, пшеничного трипса, п'явиці, попелиці ефективні Агрінсекта, р., 0,5-3 л/га, Колорадоцид, з.п., 5 кг/га; Натургард, в.р., 0,3-1 л/га (дозволяються 4-кратні обробки). Захист посівів від клопа-черепашки слід провести в стислі строки - від завершення відродження личинок до появи 4 віку (протягом 10-12 днів). Оптимальні строки проведення обробок – наявність в посівах 15-30% личинок 3 віку. Хімічні обробки проти личинок клопа-черепашки будуть ефективними і проти інших шкідників зернових культур.

Хлібних жуків за чисельності 3-8 екз/м² і більше знешкоджують Бореєм Нео, КС, 0,15-0,3л/га, ВЕПО, КЕ, 0,3 л/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18-0,22 л/га, Іназумою, ВГ, 0,2-0,24 л/га, Карате Зеоном, 050CS, СК, 0,2 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,07-0,1 л/га, іншими відповідно до Переліку. Поширення хлібного пузатого кліща попереджають застосуванням інсектоакарицидів Бі-58 Топ, КЕ, 1,5 л/га, Фуфанон 570, КЕ, 1,2 л/га.

В травні переважно посушлива погода обумовила помірний рівень розвитку хвороб на посівах зернових культур. Але в кінці місяця - на початку червня пройшли дощі, які сприятимуть поширенню хвороб як листового апарату (**септоріоз, гелмінтоспоріоз, піренофороз, рінхоспоріоз, борошниста роса, бура листова іржа**), так і колосу (**фузаріоз, септоріоз**). Через перепад вологості ґрунту збільшиться розвиток **корневих гнилей**.

Ураження хворобами колосу на посівах пшениці попереджують застосуванням у фазі початку цвітіння-цвітіння Акули, КЕ, 0,8-1,0 л/га, Альто Супер, КЕ, 0,4-0,5 л/га, Амістару Екстра 280SC, КС, 0,5-0,75 л/га, Бамперу Супер 490, КЕ, 0,8-1,2 л/га, Заміру 400, ЕВ, 0,75-1,5 л/га, Евіто Т, КС, 0,5-1 л/га, Магнелло 350ЕС, КЕ, 1,0 л/га, Осірісу Стар, КЕ, 1-1,5 л/га, Ракурсу, КС, 0,3-0,4 л/га, Рексу Дуо, КЕ, 0,4-0,6 л/га, Скайвею Хпро 275ЕС, КЕ, 1,0-1,25 л/га, Солгору 425ЕС, КЕ, 0,9-1,0 л/га, Тільмору 240ЕС, КЕ, 1 л/га, Ямато, СЕ, 1,5 л/га, інших згідно Переліку.

Площі **гороху** масово заселятиме **гороховий зерногриз (брухус)** та живитиметься пилком та пелюстками квіток, а за появи молодих бобів самиці відкладатимуть на них яйця, з яких через 6-10 днів відроджуватимуться личинки та проникатимуть в зелені горошини, де й розвиватимуться. Всюди літатиме та відкладатиме яйця зісподу листків **горохова плодожерка**, наростатиме чисельність **трипсів та горохової попелиці**. Залишається ймовірність розвитку **горохового комарика (галлиці), пероноспорозу, аскохітозу, іржі, сірої гнилі, посилення кореневої гнилі**.

В період бутонізації-початку цвітіння за інтенсивності льоту горохового зерногриза 2-3 екз./10 п.с., поширення горохової попелиці більше 250-300 екз./10 п.с. та трипсів 2 екз./квітку, наявності яєць горохової плодожерки та акаціевої вогнівки по 25-30 шт./м² діяльність фітофагів припиняють інсектицидами Актара 240SC, к.с., 0,11 л/га, Борей Нео, КС, 0,2-0,4 л/га, Данадим стабільний, КЕ, 0,5-1,0 л/га (або аналоги), Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,4-0,7 л/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18 л/га, Карате 050ЕС, к.е., 0,1-0,125 л/га, Сумі-альфа, КЕ, 0,3 л/га, Фуфанон 570, КЕ, 0,5-1,2 (крім зеленого горошку), а також дозволеними для застосування в посівах на зеленому горошку: Фастак, КЕ, 0,15-0,25 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,07-0,1 л/га. Насіннєві ділянки за перших ознак аскохітозу, пероноспорозу, іржі, гнилі обприскують Амістаром Екстра 280SC, КС, 0,5-0,75 л/га, Імпаком К, КС, 0,6-0,8 л/га, Мерпаном, ВГ, 2,0-2,5 кг/га, Фоксом 325SC, КС, 0,4-0,6 л/га. Для підвищення стійкості рослин проти хвороб застосовують фосфорно-калійні добрива.

В період відкладання яєць гороховою плодожеркою, акаціевою вогнівкою, листогризучими совками випускають трихозграму (співвідношення 1:10).

Багаторічні трави пошкоджуватимуть різноманітні довгоносики (**фітономуси, тихіус, товстонижки, конюшиновий довгоносик-насіннеїд**), листогризучі гусениці **совок та п'ядунів**). Помірно тепла і волога погода сприятиме наростанню чисельності **попелиць, суха жарка** - інших

сисних шкідників (**трипсів, клопів-сліпняків**), як і **борошнистої роси**. Залежно від рівня зволоження та наявності джерел інфекції розвиватимуться **бура плямистість, аскохітоз, пероноспороз, чорна плямистість, антракноз**.

Насінники люцерни в період стеблуння-бутонізації рослин (після підкосу) за перевищення ЕПШ фітофагів (5-8 екз./м² жуки або 20-30 екз./100 п.с. личинок фітономусів; жовтого тихіуса - 20-30 жуки та гусениць совок 8-10 екз./м²; 15-20 клопів-сліпняків, 20-25 жуки люцернової товстонижки, 500-600 попелиць на 100 п.с.) захищають Актелліком 500ЕС, КЕ, 1-1,5 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,1-0,15 л/га, іншими. Одночасно з інсектицидами проводять підживлення мікроелементами (борна кислота, молібдат амонію, 0,3-0,6 кг/га).

На початку відкладання яєць совками випускають трихограму (100-150 тис. особин/га), а в період масового відкладання (через 7-8 днів) випуск трихограми повторюють.

На посівах сої небезпечними в червні можуть бути **листогризучі совки, попелиці**. Залежно від рівня вологості, наявності джерел інфекції та комах-переносників в посівах в більшій чи меншій мірі розвиватимуться **пероноспороз, альтернаріоз, аскохітоз, церкоспороз, біла та сіра гнилі, кутаста плямистість (=бактеріальний опік), пустульний бактеріоз**.

Посіви сої захищають, коли чисельність бульбочкових довгоносиків сягає більше 10-15 жуки/м², люцернового клопа - 2-5 екз./рослину, попелиць - 250-300 екз./10 п.с. Застосовують Галіл, КС, 0,2-0,3 л/га, Коннект 112,5SC, КС, 0,4-0,5 л/га, Контадор Дуо, КС, 0,07 л/га, Мовенто 100SC, КС, 0,7-1 л/га, Цезар, КЕ, 0,2-0,3 л/га, інші. На насінневих посівах для запобігання поширення вірусної інфекції обприскування проводять відразу за виявлення сисних шкідників, а дифузно уражені пероноспорозом рослини видаляють.

Шкідники та хвороби технічних культур

На площах цукрових буряків інтенсивно розвиватиметься **бурякова листкова попелиця**, істотний зимуючий запас якої дає підстави очікувати високу ймовірність масового поширення і шкідливості. В посівах продовжуватимуть шкодити **піщаний мідляк, сірий та звичайний буряковий довгоносик, бурякові блішки, щитоноски**, а також **бурякова мінуюча муха**.

За надмірної вологості, прохолодної погоди ймовірне проявлення **пероноспорозу, альтернаріозу**, за чергування опадів з сухою погодою з відносною вологістю повітря понад 80% і температурного режиму 20-25°C можливий ранній розвиток **церкоспорозу**.

В червні за перевищення заселеності рослин буряковою попелицею 10%, мінуючої мухи - 30% заселених рослин і 3-5 личинок на рослину проводять крайові або суцільні обприскування Актелліком 500ЕС, КЕ, 1 л/га, Бі-58 Топ, КЕ, 0,5-1 л/га, Бореєм, КС, 0,1 л/га, Енжіо 247SC, КС., 0,18 л/га, Карате Зеон 050CS, СК, 0,125-0,15 л/га, Моспіланом, ВП, 0,05 кг/га, Пестоном, КЕ, 2 л/га, Трансформом, ВГ, 0,024-0,048 л/га, іншими інсектицидами згідно Переліку або **біопрепаратом** Агріінсекта, р., 0,5-3 л/га.

Проти листогризучих і підгризаючих совок в період відкладання яєць екологічно доцільно застосовувати трихограму (20-30 тис. особин на гектар 2-3 рази через 4-6 днів). Рихлення міжрядь сприяє знищенню яєць та личинок ґрунтових шкідників. До змикання рядків проводять міжрядні розпушування ґрунту з одночасним підживленням, яке покращує аерацію ґрунту та знищує яйця і личинок звичайного бурякового довгоносика, інших ґрунтових шкідників. За чисельності підгризаючих 1-2, листогризучих совок 2-3 екз./м², бурякової мінуючої молі 2-3 екз./рослину проводять захисні обробки рекомендованими препаратами (див. «Багатоїдні шкідники»).

За появи на 3-5% рослин окремих плям церкоспорозу застосовують Абакус, мк.е., 1,25-1,5 л/га, Альто Супер 330ЕС, КЕ, 0,5 л/га, Амістар Екстра 280SC, КС або АкантоПлюс 28, КС, по 0,5-0,75 л/га, Замір, ВЕ, 0,75-1 л/га, Мікроплюс Дисперс, ВГ, 2,8 кг/га, Сфера Макс 535SC, КС, 0,3-0,4 л/га та інші згідно Переліку. В разі розвитку пероноспорозу рекомендовані Абакус, мк.е., 1,25-1,5 л/га, Акробат МЦ, в.г., 2 кг/га, Амістар Екстра 280SC, КС, 0,5-0,75 л/га, Аканто Плюс 28, КС, 0,5-0,75 л/га, Ентарго Дуо, КС, 0,4-1 л/га, Фитал, РК, 1,5 л/га.

Соняшнику в червні можуть слабко шкодити **довгоносики, піщаний мідляк**. Продовжиться заселення полів **геліхризивою, буряковою листковою попелицями, польовими клопами, цикадками**.

Залишається ймовірність масового поширення **пероноспорозу**, що буде залежати від гідротермічного режиму місяця. Наявність опадів, підвищення відносної вологості повітря підвищуватиме ризик проявлення стеблової форми **сірої і білої гнилей**, а також **фомозу та фомопсису**.

До початку цвітіння соняшнику за проявлення фомопсису та інших хвороб проводять обробки фунгіцидами Азоципер Нео, КС, 0,75-1 л/га, Акадія, КС, 0,8-1 л/га, Аканто плюс 28, КС, 0,5-1,0 л/га, Амістар Екстра 280SC, КС, 0,75-1,0 л/га, Дерозал 500 SC, КС, 0,5 л/га, Ентарго Дуо, КС, 0,7-1 л/га, Кіпер, КС, 0,8-1 л/га, Консенто 450SC, КС, 1,7-2 л/га, Піктор Актив, КС, 0,7-1 л/га, Пропульс 250SE, СЕ, 0,8-1 л/га, Ракурс, КС, 0,3-0,6 л/га, Ретенго, КЕ, 0,5-0,75 л/га, Ріас 300ЕС, КЕ, 0,5-0,8 л/га, Супрім, ЕВ, 1-1,5 л/га, Танос 50, ВГ, 0,4-0,6 кг/га, Фокс 325SC, КС, 0,6-0,8 л/га, Ямато, СЕ, 1,5 л/га; Коронет 300SC, КС, 0,6-0,8 л/га та Мікроплюс Дисперс, ВГ, 2,8 кг/га (сіра гниль); **біопрепаратами** Фунгістон, р.с., 2-3 л/га, Флорабацілін, с., 2-4 л/га; інші за Переліком.

В період відкладання яєць метеликами листогризучих совок за необхідності випускають яйцеїда-трихограму. В період до цвітіння проти клопів (2 екз./кошик), попелиць (при заселенні більше 20% рослин з 40-50 особинами на кожній та відсутності ентомофагів) слід застосувати Вантекс, Мк.с., 0,1 л/га, Галіл, КС, 0,2-0,3 л/га, Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,3-0,5 л/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18 л/га, Кораген 20, КС, 0,15 л/га, Фуфанон 570, КЕ, 0,6 л/га,

інші інсектициди згідно Переліку, **біопрепарат** Агрінсекта, р., 0,5-3 л/га, інші відповідно Переліку.

На рослинах озимого ріпаку за надмірної кількості опадів та підвищеної вологості повітря проявлятимуться **альтернаріоз, пероноспороз, біла та сіра гнилі**.

Від зазначених хвороб, з врахуванням термінів очікування до збирання врожаю, посіви озимого ріпаку оздоровлюють фунгіцидами Азоципер Нео, КС, 0,75-1 л/га, Акадія, КС, 0,8-1 л/га, Аканто Плюс 28, КС, 0,5-0,75 л/га, Амістар Екстра 280SC, КС, 0,75-1,0 л/га, Архітект, СЕ, 1-2 л/га+сульфат амонію 0,5-1 кг/га, Евіто Т, КС, 0,5-1 л/га, Ентарго Дуо, КС, 0,7-1 л/га, Замір, ЕВ, 1-1,5 л/га, Кіпер, КС, 0,8-1 л/га, Кустодія, КС, 1-1,2 л/га, Піктор Актив, КС, 0,7-1 л/га, Пропульс 250SE, СЕ, 0,8-0,9 л/га, Сетар 375SC, КС, 0,3-0,5 л/га, Ютака, СЕ, 1-1,4 л/га, іншими. Перед збиранням розвиток хвороб озимого ріпаку обмежують (в разі вологої погоди) десикацією посівів за побуріння 70% стручків десикантами Баста 150SL, РК, 2-2,5 л/га, Вулкан Плюс, РК, 3,0 л/га, Дефендер XL, РК, 3 л/га, Клінік, РК, 3 л/га, Реглон Супер 150SL, РК, 2-3 л/га, або аналогами згідно Переліку.

Шкідники і хвороби картоплі та овочів

Колорадський жук скрізь продовжуватиме відкладати яйця на пасльонових (картоплі, томатах, баклажанах). Початок відродження личинок очікується в першій декаді червня.

Проти колорадського жука обробки картоплі слід починати за заселення 8-10% куцив личинками 1-2 віків і їх чисельності 10-20 екз./куц. Для цього використовують високоефективні інсектициди Біскайя 240OD, МД, 0,2 л/га, Версар, КЕ, 0,75 л/га, Галіл, КС, 0,2-0,3 л/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18 л/га, Дантон 50, ВГ, 0,035-0,045 кг/га, Калінсо 480SC, КС, 0,1-0,2 л/га, Коннект 112,5SC, КС, 5 мл/5 л води/100 м², Конфідор 200SL, РК, 0,15-0,2 л/га, Кораген 20, КС, 0,05-0,06 л/га, Моспілан, ВП, 0,05 кг/га, Номолтом, КС, 0,15 л/га (застосування ефективніше під час масового відкладання яєць), Разит, КС, 0,1-0,2 л/га, Рімон, КЕ, 0,25-0,3 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,07 л/га, інші згідно Переліку. Томати і баклажани (до цвітіння) захищають Галілом, КС, 0,2-0,3 л/га та Карате Зеон 050CS, СК, 0,1 л/га, лише томати - Воліамом Флексі 300SC, КС, 0,3-0,4 л/га, Ексірелем, СЕ, 0,25-0,5 л/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18 л/га, Еспадою, КС, 0,2-0,25 л/га, Конфідором 200SL, РК, 1 л/га, Кайзо, ВГ, 0,1 л/га, Корагеном 20, КС, 0,2 л/га, іншими згідно Переліку. На всіх культурах екологічно доцільне застосування **біопрепаратів** Агрінсекта, р., 0,5-3 л/га, Актоверм, КЕ, 0,3-0,4 л/га, Актоверм Формула, р., 4 мл/3-4 л води/сотку, Актофіт, КЕ, 0,3-0,4 л/га, Скарадо-М, ЗП, 2-3 кг/га.

За вологої прохолодної погоди на картоплі можливе проявлення **фітофторозу**, а за чергування дощової з сухою та жаркою погодою - **альтернаріозу**.

Профілактичну боротьбу з вищезазначеними хворобами слід починати на картоплі зазвичай у фазі бутонізації-цвітіння, на томатах – за появи плям фітофторозу на картоплі фунгіцидами: Акробат МЦ, в.г., 2 кг/га, Арева Голд, ВГ, 1,8-2 кг/га, Банджо, КС, 0,3-0,4 л/га, Банджо Форте, КС, 0,8-1 л/га, Валіс М, ВГ, 2 кг/га, Зорвек Інкантія, СЕ, 0,4-0,5 л/га, Емендо М, ВГ, 2 кг/га, Квадріс Топ 325SC, КС, 0,75-1,0 л/га, Кольт 690, ЗП, 2,0 кг/га, Косайд 2000, ВГ, 2,5 кг/га, Купроксат, КС, 3,0-5,0 л/га, Метеор, ЗП, 3 кг/га, Нандо 500, КС, 0,3-0,4 л/га, Натіво 75WG, ВГ, 0,25-0,35 кг/га, Орвего, КС, 0,8-1 л/га, Ревус Топ 500SC, КС, 0,6 л/га, Скор 250ЕС, КЕ, 0,5 л/га, Танос 50, ВГ, 0,6 кг/га, Татту 550SC, КС, 3 л/га, Ширлан 500SC, КС, 0,3-0,4 л/га, інші згідно Переліку. Витрата робочої рідини 300-500 л/га. Використовують і **біопрепарати** Віплант, РК, 2 л/га, Псевдобактерін-2, в.р., 1 л/га, ТрихоПлант, р., 2-5 л/га, ФітоДоктор (Спорофіт), п., 2-3 кг/га, Трихофіт, п., 4-6 л/га.

За ймовірності розвитку бактеріальних хвороб застосовують мідні препарати Косайд 2000, ВГ, 2,5 кг/га, Нордокс 75, ВГ, 0,5-1,5 кг/га або **біопрепарати** Казумін 2Л, в.р., 1,5 л/га, Серенада АСО SC, КС, 4-6 л/га, Фітолавін, РК, 2 л/га, Фітоплазмін, РК, 3-4 л/га (1 обробка – на початку цвітіння, наступні – з інтервалом 10-14 днів).

На огірках розпочнеться розвиток **пероноспорозу, аскохітозу, антракнозу**, чому сприятиме підвищена вологість повітря. Слід наголосити також на тому, що повсюди зберігається висока ймовірність масового захворювання огірків на **кутасту плямистість**, яку викликає спеціалізований підвид бактерії *Pseudomonas syringae*. Небезпека її полягає в тому, що зовні хвороба нагадує пероноспороз, через що неправильно обираються захисні препарати. Особливо швидко та інтенсивно хвороба розвивається після сильних злив, що потребує обов'язкового і своєчасного застосування відповідних засобів захисту.

З шкідників огіркам здатні нанести відчутну шкоду **баштанна попелиця, тютюновий трипс, павутинний кліщ**.

У фазі 2-3 справжніх листків для попередження розвитку хвороб огірки обприскують Медяном Екстра 350SC, КС, 2-2,5 л/га, Нукопом 25ХайБіо, ВГ, 2 кг/га. З **біопрепаратів** застосовують Псевдобактерін-2, в.р., 1 л/га, Триходерма Бленд Bio-Green Microzute TR, КС, 0,3-1 л/га, Фітолавін, РК, 1,5-2 л/га. Через 10-12 днів після попередньої обробки проти пероноспорозу та інших плямистостей проводять обприскування системними препаратами Акробат МЦ, в.г., 2 кг/га, Альетт 80WP, ЗП, 2,0 кг/га, Інфініто 61SC, КС, 1,2-1,6 кг/га, Кабріо Дуо, КЕ, 2,5 л/га, Курзат Р44, ЗП, 3,0 л/га, Орвего, КС, 0,8-1 л/га, Превікур Енерджі 840SL, РК, 2,5 л/га, Ранман Топ, КС, 0,5 л/га, Ридоміл Голд МЦ68WG, в.г., 2,5 кг/га, Фитал, РК, 2,0-2,5 л/га. Через 8-10 днів обробки повторюють двічі. Борошнисту росу лікують Кабріо Дуо, КЕ, 2,5 л/га, Луною Експірієнс 400SC, КС, 0,35-0,75 л/га, Топазом 100ЕС, КЕ, 0,125-0,15 л/га, Топсіном-М, ЗП, 0,8-1,0 кг/га, Циделі Топом 140, КД, 0,8-1 л/га; бактеріоз - Медяном Екстра 350SC, к.с., 2-2,5 л/га, **біопрепаратами** Віплант, РК, 2 л/га, Серенада АСО SC, КС, 4-6 л/га.

За шкідливості сисних (попелиця, павутинний кліщ, білокрилка, трипси) дозволене використання Акрамайту, КС, 0,2-0,3 л/га, Апплауду 25, КС, 0,5-0,7 л/га, Карате Зеону 050CS, м.с., 0,1 л/га, Мовенто 100SC, КС, 0,5-1 л/га, Талстару 10%КЕ, 0,48-0,6 л/га, **біопрепаратів** Агрінсекта, р., 0,5-3 л/га, Актарофіт, КЕ, 30-100 мл/100 м² (закритий

грунт), Актופіт, КЕ, 2 л/га, АктOVERM, КЕ, 2 л/га, АктOVERM Формула, р., 7-15 л/га, Бітоксібацілін-БТУ, р., 7-15 л/га/1000 л, Натургард, в.р., 0,3-1,0 л/га.

Капусту всюди активно заселятимуть і пошкоджуватимуть попелиці, білани, капустяна совка, капустяна міль, личинки капустяної мухи, баридів.

Захист ранньої капусту проводять за перевищення чисельності гусениць совок 1-3 екз./роsl, пізньої - 5 екз./роsl на 5% заселених рослин; молі, біланів 2-5 екз./роsl за 10% заселених рослин. На початку та в період масового відкладання яєць метеликами совок та біланів проводять випуск трихограми з розрахунку 20 тис. самиць/га в першій строк, 1 самиця трихограми на 20 яєць шкідника на 1 м² - в другій-третьій строки. Проти личинок використовують двократне обприскування **біопрепаратами** Лепідоцид, в.р., 3-4 л/га, Лепідоцид-БТУ, р., 2-3 л/га, Скарадо-М, ЗП, 2,0-3,0 кг/га, інсектицидами Белт 480SC, КС, 0,1 л/га, Версар, КЕ, 0,45-0,75 л/га, Воліам Флексі 300SC, КС, 0,3-0,4 л/га, Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,3 л/га, Ексірель, СЕ, 0,25-0,5 л/га, Енжіо 247 SC, КС, 0,18 л/га, Матч 050ЕС, КЕ, 0,4 л/га, Номолт, КС, 0,3 л/га, Проклейм 5SG, РГ, 0,2-0,3 кг/га, Релдан 22ЕС, КЕ, 1,0-1,5 л/га, Сумі-альфа, КЕ, 0,2 л/га, Суперкіл 440, КЕ, 0,45-0,75 л/га, Фастак, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,1-0,15 л/га та іншими препаратами згідно Переліку.

Проти капустяної попелиці за заселення 5-10% рослин ефективно діють Актара 25WG, ВГ, 0,06-0,08 л/га, Децис Профі 25WG, ВГ, 0,035 кг/га, Мовенто 100SC, КС, 0,75-1 л/га, Релдан 22ЕС, КЕ, 1,0-1,5 л/га, Сіванто Прайм 200SL, РК, 0,7 л/га, Трансформ, ВГ, 0,04-0,06 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,1-0,15 л/га, **біопрепарат** Агріінсекта, р., 0,5-3 л/га, інші згідно Переліку. Попелиць та білокрилку знищують **біопрепаратом** Натургард, в.р., 0,3-1 л/га.

Пероноспороз, альтернаріоз, фомоз попереджають **біопрепаратом** Псевдобактерін-2 (Респекта), в.р., 0,1 л/га, фунгіцидами Інфініто 61SC, 687,5 КС, 1,2-1,6 л/га, Луна експірієнс 400SC, КС, 0,5-0,75 л/га, Натіво 75WG, ВГ, 0,3-0,4 кг/га, іншими згідно Переліку.

Цибулю скрізь можуть пошкоджувати личинки цибулевої мухи, жуки цибулевого прихованохоботника, а також тютюновий трипс. Найнебезпечнішою хворобою цибулі, яка розвивається повсюди, залишається пероноспороз.

Проти шкідників цибулі (крім цибулі на «перо»), в т.ч. трипсу, зареєстровані Галілі, КС, 0,2-0,3 л/га, Ексірель, СЕ, 0,5-1 л/га, Енжіо 247SC, к.с., 0,18 л/га, Карате Зеон 050CS, м.с, 0,2 л/га, Коннект 112,5SC, КС, 0,4-0,5 л/га, Мовенто 100SC, КС, 0,75-1 л/га, Ратибор, РК, 0,25-0,3 л/га.

З системних препаратів проти пероноспорозу на цибулі використовують Акробат МЦ, в.г., 2,0 кг/га, Ридоміл Голд МЦ 68WG, в.г., 2,5 кг/га, Сігнум, ВГ, 1-1,5 кг/га, Фанданго 200ЕС, КЕ, 1,25 л/га (всі - крім цибулі на перо), або Зорвек Інкантія, СЕ, 0,4-0,5 л/га, Емендо М, ВГ, 2 кг/га, Кабріо Дуо, КЕ, 2,5 л/га, Квадріс 250SC, КС, 0,6 л/га, Консенто 450SC, КС, 1,7-2 л/га, Орвего, КС, 0,8-1 л/га. З контактних застосовують Косайд 2000, ВГ, 2 кг/га, Охайо, КС, 0,4 л/га, Полірам ДФ, ВГ, 2-2,5 кг/га, Ширлан 500SC, КС, 0,4 л/га згідно регламентів.

Шкідники та хвороби плодкових насаджень

В червні продовжуватиметься активна діяльність ряду небезпечних шкідників плодкових культур, не проведення заходів боротьби з якими може суттєво знизити урожай, а то й втратити його.

Метелики різноманітних **плодожерок** продовжуватимуть літати, відкладати яйця, з яких відроджуватимуться личинки.

Скрізь проходитиме літ **вишневої мухи** та відкладання яєць на зелені, достигаючі та стиглі плоди черешні та вишні, з яких відроджуються личинки і пошкоджують плоди, викликаючи їх передчасне опадання та загнивання.

Також молоді плоди кісточкових та зерняткових пошкоджуватимуть спеціалізовані види **пильщиків**.

Гусениці **листокруток, молей, шовкопрядів, золотогоуза, зимового п'ядуна** живитимуться на листках плодкових та після закінчення живлення заляльковуватимуться.

Чисельність і шкідливість **попелиць, медяниць** підвищується за помірно теплої і вологої погоди без зливових опадів, **кліщів** – сухої та жаркої.

На кісточкових залишатимуться небезпечними **кучерявість листків персика, клястероспоріоз, кокомікоз, полістигмоз, зерняткових – парша, бура плямистість, борошниста роса.**

В кінці весни-на початку літа головним завданням садівників є боротьба з плодопошкоджуючими шкідниками – плодожерками. З точки зору екологічної доцільності найчистішим способом боротьби з ними є біологічний, в межах якого на тепер можливе застосування трихограми (це родина дрібних комах, що відноситься до ряду перетинчастокрилих, які паразитують на яйцях інших комах) та біоінсектицидів. Випуск **яйцеїда-трихограми** в нормі 50 тис./га більш ефективно проводити у три строки – на початку відкладання яєць, на початку масового відкладання і через 5-7 днів після другого. Можна вносити у два строки - на початку відкладання яєць та приблизно через 7 днів в період масової яйцекладки, але в разі несприятливих погодних умов (посуха або вітряна дощова погода) її ефективність зменшується. Випускають трихограму в ранкові години у теплу безвітряну погоду. **Біопрепарати** Гаубсин, с., 10 л/га, Мадекс Твін, КС, 0,1 л/га, Скарадо-М, ЗП, 3-5 кг/га (з інтервалом 10-15 днів) застосовують від початку відродження личинок.

Інсектициди-регулятори росту комах **гормональної дії** починають вносити під час масового відкладання яєць метеликами яблуневої плодожерки. Спочатку, в разі відлову феромонною пасткою 5 метеликів яблуневої

плодожерки за 7 днів спостережень, застосовують Дозор, ЗП, 0,6 кг/га, Люфокс 105ЕС, КЕ, 1 л/га (має додаткову дію на кліщів, щитівок, листокруток), Матч 050ЕС, КЕ, 1 л/га (активний також проти листокруток, молей), а через 3-5 днів після відлову 5 метеликів за 7 днів - Номолт, КС, 0,5-0,7 л/га (додатково діє на листокруток) та Рімон, КЕ, 0,6 л/га. Всі гормональні препарати мають стерилізуючий ефект (стерилізують імаго), овіцидну дію (знищують яйця) та безпосередньо ларвіцидну дію (знищують личинок).

Хімічні **інсектициди** застосовують на початку відродження личинок, який, крім візуального, можна визначити кількома способами. 1 - орієнтовно це відповідає даті, що настає через десять днів після потрапляння в феромонну пастку 5 і більше метеликів за 7 днів спостережень. 2 - співпадає з початком цвітіння білої акації. 3 - співпадає з досягненням суми ефективних температур вище 10°C 230° (з врахуванням коливання по роках від 200 до 280°C). Використовують Воліам Флексі 300SC, КС, 0,3-0,5 л/га, Дантон 50, ВГ, 0,07 кг/га, Еспада, КС, 0,2-0,4 л/га, Коразен 20, КС, 0,15-0,175 л/га, Лірум 78SC, КС, 1,2-1,5 л/га, Проклейм 5SG, РГ, 0,4-0,5 кг/га, Рімон Фаст, КС, 0,6-0,8 л/га, Сумі-альфа, КЕ, 0,5-1 л/га, Сумітіон, КЕ, 1,6-3 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,2-0,3 л/га, за необхідності з додаванням **фунгіцидів** проти парії та борошнистої роси: Ембрелії 140SC, КС, 1,2-1,5 л/га, Луни Експірієнс 400SC, КС, 0,5-0,75 л/га, Нандо 500, КС, 0,6 л/га, Натіво 75WG, ВГ, 0,3-0,35 кг/га, Принципу 90SC, КС, 1 л/га, Серкадісу Плюс, КС, 0,9-1,5 л/га, Скали 400SC, КС, 1-1,2 л/га, Скору 250ЕС, КЕ, 0,15-0,2 л/га, Стробі, в.г., 0,2 кг/га, Циделі Топу 140DC, КД, 0,6-0,7 л/га, Фиталу, РК, 2,0 л/га, Флінту 500WG, ВГ, 0,15 кг/га; проти борошнистої роси - Алмазу 100, КЕ, 0,3-0,4 л/га, Талендо 20, КС, 0,2-0,25 л/га, Топазу 100ЕС, КЕ, 0,3-0,4 л/га; сірковмісних Інферно, ВГ, 5-8 кг/га, Кумулюсу ДФ, ВГ, 6 кг/га, Тіовіту Джет 80WG, в.г., 8 кг/га, Топазіо, ВГ, 3-4 кг/га (за температури не нижче 16-20°C і не вище 28-35°C); проти парії Скали 400SC, КС, 0,75 л/га, або мідьвмісних препаратів на основі гідроксиду міді (Ескада 488, КС, 1,75-2,0 л/га, Косайд 2000, ВГ, 2,5 кг/га, Патроль, ЗП, Чемпіон, ЗП, по 1,5-2,0 кг/га); сульфату міді (Блу Бордо, ВГ, 1-2,5 кг/га - ефективний також проти бактеріального опіку, Купросил, КС, 7 л/га); хлороксиду міді (Медян Екстра 350SC, КС, 1,5-2 л/га, Нукон 25 ХайБіо, ВГ, 2,5-3 кг/га); оксиду міді (Нордокс 75, ВГ, 0,5-1,5 кг/га). Наступні обприскування здійснюють не раніше, як інсектицид (хімічний або біологічний) від попереднього обприскування втратить токсичну дію.

Сливу на початку відродження гусениць сливової та східної плодожерок обприскують Ратибором, РК, 0,25 л/га, персик - Актелліком 500ЕС, КЕ, 0,8 л/га, Карате Зеонум 050СS, СК, 0,3 л/га, персик та абрикос - Проклеймом 5SG, РГ, 0,4-0,5 кг/га, **біопрепаратом** Мадекс Твін, КС, 0,1 л/га з додаванням проти кокомікозу, клястероспоріозу, плодової гнилі Сігнуму, ВГ, 1,0-1,25 кг/га, Хорусу 75WG, ВГ, 0,2-0,3 кг/га, дотримуючись чергування препаратів.

У період масового льоту вишневої мухи (початок цвітіння білої акації) сорти вишні й черешні середнього і пізнього строків досягання обприскують Актелліком 500ЕС, КЕ, 0,8-1,2 л/га, Каліпсо 480SC, КС, 0,2-0,3 л/га, Проклеймом 5SG, РГ, 0,3-0,4 л/га з додаванням проти кокомікозу, клястероспоріозу, плодової гнилі Луни Сенсейшн 500SC, КС, 0,25-0,35 л/га, Світчу 62,5WG, ВГ, 0,75-1,0 кг/га, Сігнуму, ВГ, 1-1,25 кг/га, Тельдору 50WG, ВГ, 1-1,5 кг/га, Топсіну-М, ЗП, 1 кг/га, Хорусу 75WG, ВГ, 0,2-0,3 кг/га. Через 10-12 днів після попереднього обприскування, але не пізніше, як за 20 днів до початку збору врожаю на сортах вишні й черешні пізнього строку досягання обробки проти вишневої мухи, а за потреби, і хвороб, повторюють. Відразу після збору врожаю і ще двічі з інтервалом 10-12 днів кісточкові оздоровлюють від **кокомікозу** препаратами Ембрелія 140SC, КС, 1,2-1,5 л/га, Луна Сенсейшн 500SC, КС, 0,3-0,35 л/га, Сігнум, ВГ, 1,0-1,25 кг/га, Топсіну-М, ЗП, 1 кг/га, Фитал, РК, 2,0 л/га, Хорус 75WG, ВГ, 0,25-0,3 л/га.

Начальник управління
фітосанітарної безпеки

підписано

Наталія
САМБОРСЬКА

Начальник відділу прогнозування, фіто-
санітарної діагностики та аналізу ризиків

підписано

Володимир
ТЕЛЕФУС